

Czerwiec 2012 roku

Niniejsze zestawienie nie jest wiążące dla Trybunału i nie ma charakteru wyczerpującego

Ochrona dziennikarskich źródeł informacji

Artykuł 10 (Swoboda wyrażania opinii)

Europejski Trybunał Praw Człowieka wielokrotnie podkreślał, że art. 10 Konwencji chroni nie tylko istotę oraz treść informacji i poglądów, ale także sposób ich przekazywania. Prasie przyznany został w orzecznictwie Trybunału najszerszy zakres ochrony, dotyczący także poufności dziennikarskich źródeł informacji

„Ochrona dziennikarskich źródeł informacji jest jednym z podstawowych warunków wolności prasy. Bez takiej ochrony źródła informacji mogą powstrzymać się od udzielania pomocy prasie w informowaniu opinii publicznej o kwestiach pozostających w zainteresowaniu publicznym. W konsekwencji istotna rola prasy, jako stróża publicznego, może zostać podważona, a ponadto ucierpieć może zdolność prasy do dostarczania rzetelnych i wiarygodnych informacji. Zarządzenie ujawnienia źródła informacji nie może zostać uznane za zgodne z art. 10 Konwencji, chyba że zostało usprawiedliwione istnieniem nadrzędnej potrzeby w interesie publicznym.”

(zob. [Goodwin przeciwko Zjednoczonemu Królestwu](#), poniżej)

Sprawy, w których dziennikarze zostali zobowiązani do ujawnienia źródeł informacji

SPRAWY W TOKU

[Telegraaff Media Nederland Landelijke Media B.V. i inni przeciwko Holandii](#)

(zakomunikowana w dniu 18 maja 2010 roku, decyzja częściowa z dnia 18 maja 2010 roku, [rozprawa](#) w dniu 21 czerwca 2012 roku)

Zajęcie dokumentów pochodzących z narodowej służby wywiadu, będących w posiadaniu spółki wydającej gazetę i inwigilacja oraz podsłuchiwanie telefonów dwóch dziennikarzy pracujących w gazecie. Skarżący zarzucają w szczególności, że zarządzenie o zatrzymaniu dokumentu miało w rzeczywistości na celu dokonanie identyfikacji dziennikarskich źródeł informacji.

[Skarga na podstawie art. 8 \(prawo do poszanowania życia rodzinnego i prywatnego\) i art. 10 Konwencji.](#)

[Nagla przeciwko Łotwie:](#) (zakomunikowana w dniu 26 stycznia 2012 roku)

[Ressiot i inni przeciwko Francji](#)

28 czerwca 2012 roku

Sprawa dotycząca śledztwa prowadzonego w siedzibie gazet „L'Equipe” i „Le Point”, a także w domach dziennikarzy oskarżonych o złamanie tajemnicy postępowania sądowego. Władze chciały zidentyfikować źródło przecieku z postępowania dotyczącego

stosowania dopingu w kolarstwie.

[Naruszenie art. 10 Konwencji](#)

Trybunał uznał, że Rząd nie wykazał, aby zachowana została należyta równowaga pomiędzy rozmaitymi interesami, których sprawa dotyczyła. Zastosowane środki nie były proporcjonalne do uzasadnionego celu, któremu miały służyć, przy uwzględnieniu interesu społeczeństwa demokratycznego w zakresie zagwarantowania i utrzymania wolności prasy.

Sanoma Uitgevers B.V. przeciwko Holandii

14 września 2010 roku

Sprawa dotyczyła zmuszenia spółki wydawniczej do wydania w ręce policji prowadzącej postępowanie w innej sprawie zdjęć użytych jako tło do artykułu o nielegalnych wyścigach samochodowych, co nastąpiło pomimo tego, że dziennikarze silnie sprzeciwili się zmuszaniu ich do ujawnienia materiałów, które mogły służyć do zidentyfikowania źródeł informacji. Trybunał uznał, że ingerencja w prawo skarżących do swobody wypowiedzi nie została „przewidziana przez prawo”, nie istniała procedura zapewniająca odpowiednią ochronę skarżących poprzez umożliwienie im niezależnego rozstrzygnięcia w zakresie tego, czy interes śledztwa przeważał nad interesem publicznym wyrażającym się w ochronie dziennikarskich źródeł informacji.

[Naruszenie art. 10 Konwencji.](#)

Financial Times Ltd i inni przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

15 grudnia 2009 roku

Sprawa dotyczyła skargi czterech gazet i agencji informacyjnej, które zarzuciły, że zostały zobowiązane do ujawnienia dokumentów spółce Interbrew - belgijskiej firmie browarniczej – które to dokumenty mogły prowadzić do ujawnienia źródeł dziennikarskich odnośnie pochodzenia przecieku do prasy, dotyczącego oferty przejęcia firmy. Trybunał podkreślił rolę efektu mrozącego, przejawiającego w tym, że dziennikarze uczestniczyli w identyfikacji anonimowego informatora i stwierdził, że szala przechyliła się na korzyść interesu publicznego, który wyraża się w ochronie dziennikarskich źródeł informacji.

[Naruszenie art. 10 Konwencji.](#)

Voskuil przeciwko Holandii

22 listopada 2007 roku

Dziennikarzowi odmówiono prawa do nieujawniania jego źródła informacji, które zostały zawarte w dwóch artykułach prasowych dotyczących śledztwa w zakresie przemytu broni oraz zatrzymano go na ponad dwa tygodnie w celu zmuszenia do ujawnienia źródła informacji. Trybunał uznał, że interes rządu w pozyskaniu danych pozwalających na identyfikację dziennikarskiego źródła informacji nie wystarczał do tego, aby przewyższyć interes skarżącego w jego ukryciu.

[Naruszenie art. 10 Konwencji.](#)

[Naruszenie art. 5 ust. 1 Konwencji \(prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego\).](#)

Nordisk Film i TVA/S przeciwko Danii

8 grudnia 2005 roku

Sprawa dotyczyła nakazu ujawnienia materiału pozyskanego przez dziennikarza przy zbierania informacji dokumentujących zjawisko pedofilii w Danii, który to dziennikarz działał pod przykryciem i włączył się w środowisko pedofilii. Trybunał stwierdził, że nakaz sądowy stanowił proporcjonalną ingerencję w dziennikarską swobodę wyrażania opinii i był usprawiedliwiony celem zapobiegania popełnieniu przestępstwa, w szczególności w zakresie sprawy poważnego molestowania dziecka.

[Skarga uznana za niedopuszczalną.](#)

Goodwin przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

27 marca 1996 roku

Sprawa dotyczyła nakazu nałożonego na dziennikarza (pracującego dla czasopisma „Inżynier”) ujawnienia jego źródła informacji odnośnie poufnego firmowego planu korporacyjnego. Trybunał uznał ten nakaz za nadużycie. [Naruszenie art. 10 Konwencji.](#)

Przeszukania miejsc zamieszkania i pracy dziennikarzy / zatrzymanie materiałów

SPRAWY W TOKU

Ivashchenko przeciwko Rosji: zakomunikowana w dniu 5 października 2011 roku

Martin i inni przeciwko Francji

12 kwietnia 2012 roku

Sprawa dotyczyła przeszukania pomieszczeń należących do gazety codziennej „Midi Libre”, zarządzanego przez sędziego śledczego w celu ustalenia w jakich okolicznościach i warunkach dziennikarze weszli w posiadanie kopii poufnej wersji roboczej raportu Regionalnej Izby Obrachunkowej dotyczącej władz regionu Langwedocji-Roussillon

Naruszenie art. 10 Konwencji.

Tillack przeciwko Belgii

27 listopada 2007 roku

Dziennikarz niemieckiego tygodnika „Stern” złożył skargę na przeszukania i zatrzymania rzeczy, dokonane zarówno w miejscu zamieszkania, jak i miejscu pracy w związku z publikacją serii artykułów dotyczących nieprawidłowości w instytucjach europejskich, które to artykuły opierały się na poufnych dokumentach Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych. Trybunał podkreślił, że prawo dziennikarza do nieujawnienia źródła informacji nie może być rozważane tylko jako zwykły przywilej, który może zostać mu przyznany lub odebrany w zależności od legalności lub nielegalności źródła, ale jest integralną częścią prawa do informacji. Trybunał uznał argumenty przedstawione przez belgijskie sądy, a mające uzasadniać przeszukania, za niewystarczające.

Naruszenie art. 10 Konwencji.

Roemen i Schmitt przeciwko Luksemburgowi

25 lutego 2003 roku

Sprawa dotyczyła niezapowiedzianego najścia i przeszukania dokonanego przez policję w domu luksemburskiego dziennikarza, które miało miejsce po publikacji artykułu dotyczącego oszustw podatkowych dokonanych przez członka rządu. Śledczy wyposażeni w nakaz przeszukania przeprowadzili szeroko zakrojoną kontrolę. Trybunał uznał, że zastosowane środki nie były proporcjonalne, a ich zasadność nie została należycie potwierdzona.

W szczególności naruszenie art. 10 Konwencji.

Ernst przeciwko Belgii

15 lipca 2003 roku

Sprawa dotyczyła przeszukań dokonanych przez sekcję policji do zwalczania poważnych przestępstw, do których doszło w biurach belgijskich gazet oraz mieszkaniach czterech dziennikarzy w związku z oskarżeniem członków publicznego biura obsługi prawnej przy Sądzie Apelacyjnym w Liege o złamanie zasad poufności po przecieku z wysoce delikatnej sprawie kryminalnej. Trybunał stwierdził, że powody przedstawione przez sądy nie były wystarczające dla usprawiedliwienia przeszukań i zatrzymań dokonanych na taką dużą skalę.

W szczególności naruszenie art. 10 Konwencji.

W obu powyższych sprawach Trybunał stwierdził, że władze krajowe musiałyby wykazać, iż środki inne niż przeszukania i zatrzymanie materiałów – np. przesłuchanie odpowiednich urzędników – nie byłyby wystarczająco skuteczne w zapobieganiu zakłóceniom porządku lub przestępczości.